

3. Економічні складові управління підприємством
на засадах соціальної відповідальності

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА
КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Макаренко І.О.

к. е. н., асистент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту
ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ

Концепція інтегрованої звітності підприємства виникла у відповідь на потреби бізнесу, інвесторів, співробітників і суспільства у захисті від глибоких фінансових та економічних потрясінь, у формуванні нової мови ведення бізнесу, яка оперує такими категоріями як ризик, стратегія, нагляд і стійкість бізнесу, його соціальне та природне середовище.

Формуючи нову основу для реалізації механізмів корпоративної соціальної відповідальності інтегрована звітність якнайкраще вирішує ці завдання, оскільки враховує такі фактори як навколишнє середовище, соціальний і наглядовий (управлінський) фактор – *environmental, social and governance, ESG*.

Починаючи з 70-х років ХХ ст. розпочався процес досягнення глобального консенсусу щодо єдиного формату фінансової і нефінансової звітності підприємств та ролі цієї звітності у реалізації механізмів соціально-відповідально бізнесу. Нині, порозуміння на наднаціональному рівні поки що сформовано лише щодо фінансової звітності та втілене у Міжнародні стандарти фінансової звітності.

Поряд з цим, базуючись на фінансовій звітності, інтегрована звітність є значно ширшим підходом, який дозволяє, крім показників, що уособлюють фінансові та виробничі ресурси, ґрунтовно розкрити показники підприємства, які стосуються використання природного та людського капіталу.

Такий зміст і структура інтегрованої звітності повною мірою узгоджуються з концепцією сталого розвитку, що є панівною доктриною у розвитку світового співтовариства.

Що стосується регулювання інтегрованої звітності та методології її складання, варто підкреслити, що на разі існують три основні ініціативи у цьому процесі: ініціатива Принца Уельського «Звітність зі стійкого розвитку» (Accounting for Sustainability, A4S), яка представила План Інтегрованої звітності, ініціатива Міжнародної ради з інтегрованої звітності, яка у 2013 розробила Положення про її складання та ініціатива щодо глобальної звітності (Global Reporting Initiative, GRI), яка розробила Керівництво щодо формування звітності по стійкості (Sustainability Reporting Guidelines).

Щодо поширення ініціативи інтегрованої звітності, необхідно зазначити, що вона є доволі затребуваною на світових фінансових ринках : з 2010 р усі компанії з лістингу біржі Йоганнесбурга подають інтегровані звіти. Серед зарубіжних компаній, які уже тривалий час готують інтегровану звітність слід назвати BASF, Phillips, Novo Nordisk (з 2004 р), United Technologies Corporation, American Electric Power, Rabobank та ін.

Загалом за 10 років (за період 1991- 2011 рр.) згідно з даними Реєстру нефінансових звітів, який веде Corporateregister.com у світі 8673 компаніями, підготовлено 38030 звітів, що можуть претендувати на роль інтегрованих.

Українські компанії у цій сфері мають набагато скромніші здобутки. На сьогодні налічується близько 60 вітчизняних суб'єктів господарювання, що мають досвід складання не фінансової звітності та стратегію соціально відповідального бізнесу, а саме: Астарта, Воля, Галнафтогаз, ДТЕК, Київстар, Метінвест, Оболонь, СКМ, life:), Platinum Bank.

Слід зауважити, що таке становище з впровадженням інтегрованої звітності як підґрунтя корпоративної соціальної відповідальності наштовхується на ряд проблем, пов'язаних з низьким рівнем останньої у вітчизняному бізнес-середовищі.

Нерозуміння важливості принципів соціальної відповідальності бізнесу, несистемний підхід до формування позитивного іміджу підприємств в очах суспільства, відсутність стратегічного бачення бізнесу та розуміння важливості розкриття повної та вичерпної інформації не лише фінансового, але й не фінансового характеру не дозволяють забезпечити належну прозорість та підзвітність українського бізнесу.

Заразом, хотілося б відмітити, що саме запровадження концепції інтегрованої звітності в Україні дозволило б підвищити цінність інформації підприємств та їх привабливість на зарубіжних ринках з урахуванням розповсюдження механізмів корпоративної соціальної відповідальності.

Макаренко, І.О. Інтегрована звітність як основа корпоративної соціальної відповідальності / І.О. Макаренко // Політика корпоративної соціальної відповідальності в контексті сталого соціально-економічного розвитку: матеріали I міжнародної науково-практичної конференції (5-6 грудня 2013 р.). - Донецьк: ДонДУУ, 2013. - С. 134-136.